

Constant in de aanval en de rest van de wereld in de verdediging - wat is het geheim van de methode-Trump?

Posted on 18 juli 2026 by Hans Wansink

Vanaf 20 januari 2025, de dag dat hij in de Rotunda van het Capitool voor de tweede keer werd geïnstalleerd als president van de Verenigde Staten, zou alles anders worden. Dat was het vaste voornemen van Donald Trump. Vier jaar lang had hij gewacht op het moment van ultieme wraak op iedereen die hem had vernederd, afgeschreven of voor de voeten gelopen.

Om meteen in de aanval te gaan was hij van plan een provocerende passage in zijn inauguratiespeech op te nemen. Hij zou een generaal pardon aankondigen voor alle 'gegijzelden' van 6 januari 2021. Trump doelde op de militante demonstranten die gevangen zaten vanwege hun bestorming van het Capitool.

Het plan leidde tot grote consternatie bij zijn adviseurs. Zij waren absoluut niet gewend de grote baas tegen te spreken. Op eentje na: Taylor Budowich. 'Meneer de president', sprak de ervaren medewerker, 'We hebben achthonderd mensen in de

Rotunda voor uw inauguratie, en ongeveer driehonderd van hen zijn Democraten. Als u aankondigt dat u de Zesde-Januariërs gaat pardonneren, zal ongeveer de helft van de aanwezigen opstaan en de zaal verlaten.'

Dat zou er op televisie niet fijn uitzien.

'Daar heb ik geen moment aan gedacht', antwoordde Trump. 'Haal het maar uit de speech'. Voor één keer deed de president een concessie aan het decorum.

Sterker en meedogenlozer

Ik ontleen de anekdote aan *Regime Change*, een nauwgezette reconstructie van de eerste vijftien maanden van Trumps tweede termijn.

Sterverslaggevers Maggie Haberman en Jonathan Swan van *The New York Times* vertellen zo ongeveer van uur tot uur hoe het er in het Witte Huis aan toe ging en wie er bij Trump aan tafel zat. Ze baseren zich op duizenden gesprekken met omstanders en insiders, meestal *off the record*. Ook Trump zelf hebben ze tientallen keren gesproken.

De boodschap luidt dat de beschuldigingen, de veroordeling, de aanslagen op zijn leven en de vier jaar ballingschap tussen 2021 en 2025 Trump alleen maar sterker, meedogenlozer en gezaghebbender hebben gemaakt. In ruim een jaar is hij zo machtig geworden dat niemand nog gelooft dat de oude orde – nationaal en internationaal – zal terugkeren.

Je kan uit het boek de methode-Trump destilleren. Hij onderwerpt elk individu of instelling als het ware aan een stresstest. En dan blijkt maar al te vaak dat de betrokken persoon of instantie niet beschikt over een mechanisme om de president af te stoppen.

Terug naar de Rotunda. Daar had, naast aftredend president Joe Biden, de oud-presidenten George Bush, Bill Clinton en Barack Obama, ook Big Tech een ereplaats gekregen. Elon Musk (Tesla, Space X, X), Jeff Bezos (Amazon, Blue Origin), Mark Zuckerberg (Facebook) en Shou Zi Chew (TikTok) hadden hun zondagse pak aangetrokken om bij Koning Trump in het gevlucht te komen.

Daaraan was wel iets voorafgegaan. Een voor een hadden ze in Mar-a-Lago op

audiëntie moeten komen om spijt te betuigen. Ze hadden immers jarenlang openlijk blijk gegeven van hun minachting voor Trump; hij was in hun ogen een gevaarlijke gek. Maar er als er één ding is, waar Trump dol op is, dan zijn het bekeerlingen.

Ook zijn vicepresident JD Vance en zijn minister van Buitenlandse Zaken annex Nationale Veiligheidsadviseur Marco Rubio waren van felle tegenstanders tot trouwe schildknapen getransformeerd. Niet in de laatste plaats omdat zij allebei Trump in 2028 als president willen opvolgen.

Geen greep op zijn entourage

Bij wijze van lakmoesproef voor de loyaliteit van zijn medewerkers legde Trump sollicitanten één vraag voor: heb ik de verkiezingen van 2020 gewonnen of verloren? Uiteraard was het juiste antwoord: gewonnen. Wie deel wilde uitmaken van Trumps *Regime Change*, het ongedaan maken van alles wat de ontplooiing van zijn presidentschap in de weg stond, moest beginnen met de ontkenning van zijn traumatische nederlaag tegen Joe Biden.

Maar de ironie van het afdwingen van de loyaliteit was nu juist de erkenning van het feit dat hij in zijn eerste termijn als president geen greep had op zijn entourage. Om te beginnen had nieuwkomer Trump er in 2016 nauwelijks rekening mee gehouden dat hij de ervaren Hillary Clinton zou kunnen verslaan.

Zij lag een straatlengte op hem voor totdat zij een kapitale blunder maakte die veel verried over de afstand tussen het establishment van de Democratische Partij en de klassieke achterban. Clinton kwalificeerde op een onbewaakt moment de Amerikaanse arbeidersklasse als een stelletje deplorabele racisten en seksisten. De witte arbeiders sloegen terug door de showman Donald Trump, die ze vooral van zijn succesvolle tv-series kenden, het voordeel van de twijfel te geven.

Trump was totaal onvoorbereid, had nauwelijks capabele mensen gerekruteerd en was gedwongen te vertrouwen op ervaren stafleden, ambtenaren en ministers die eigenlijk niks in hem zagen. Door gevestigde instituties werd hij dwarsgezeten en door openbare aanklagers voor de rechter gedaagd.

Toen in februari 2020 het coronavirus opdook, verklaarde Trump dat het een gewoon griepje was dat vanzelf, als het wat warmer werd, over zou waaien. Het resultaat was dat de VS (en vooral New York) extra zwaar werden getroffen. Het

Covid-mismanagement was voor veel kiezers de reden om druktemaker Trump in te ruilen voor de doorgewinterde veteraan Joe Biden.

In 2024 kreeg Trump de verkiezingsoverwinning opnieuw cadeau van zijn Democratische tegenstanders. Miljoenen tv-kijkers zagen dat de oude veteraan aan het dementeren was geslagen. Zijn inderhaast opgetrommelde vervangster Kamala Harris bleek te zwak om de gelouterde Republikeinse uitdager partij te kunnen bieden.

Universitaire doelwitten

De regering-Trump koos met zorg de instellingen uit die zij aan een stresstest ging onderwerpen. Zij beschuldigde Columbia en Harvard, twee van de meest vooraanstaande universiteiten, van het tolereren van antisemitisme op de campus. Het ging om demonstraties tegen de oorlog in Gaza, populair bij zowel studenten als docenten. Columbia accepteerde een pakket van eisen dat aanmerkelijk verder ging dan het bestrijden van antisemitisme om te voorkomen dat zij 400 miljoen dollar aan staatssubsidie zou verspelen.

Harvard was moeilijker te kraken. De universiteit was niet alleen wereldberoemd, maar ook steenrijk. Ze was vrijgesteld van belastingen en ontving meer dan 2 miljard dollar aan federale steun voor onderzoek. De regering-Trump eiste onmiddellijke afschaffing van het personeelsbeleid van 'diversiteit en inclusie' (DEI). Zij bevroor de subsidie en blokkeerde visa voor internationale studenten. Harvard sleepte de regering met succes voor de rechter. De strafmaatregelen van de regering werden teruggedraaid. Maar die ging meteen in hoger beroep, zodat het gevecht tussen Trump en Harvard nog niet is afgelopen.

Grens met Mexico potdicht

Een volgend doelwit was het Smithsonian Institution, met 21 musea en 14 onderzoekscentra de grootste culturele instelling ter wereld. Trump wilde Kim Sajet, de directeur van de National Portret Gallery ontslaan, als zijnde 'zeer partijdig' en een 'een sterke supporter van DEI'. Hij schreef op sociale media:

'The Smithsonian is OUT OF CONTROL, where everything discussed is how horrible our Country is, how bad Slavery was, and how unaccomplished the downtrodden have been – Nothing about Success, nothing about Brightness, nothing about the

Future.'

Trump was niet bevoegd Sajet te ontslaan, maar zij hield de eer aan zichzelf.

Een van de belangrijkste speerpunten van Trump-2 was het stoppen van de stroom immigranten aan de grens met Mexico. Haberman en Swan melden dat die grens inmiddels potdicht is. Marco Rubio, de kleinzoon van een Cubaanse immigrant, sloot overeenkomsten met Midden-Amerikaanse staten om zowel illegalen tegen te houden als illegalen die uit de VS worden gezet op te nemen.

Dat laatste gaat sneller als illegalen het recht ontzegd wordt hun uitzetting bij de rechter aan te vechten. Maar het Hooggerechtshof had bepaald dat ook illegalen dat recht hebben.

Bij wijze van omweg deed Trump een beroep op de Alien Enemies Act uit 1798 om drie vluchten met illegalen zonder vorm van proces uit te zetten naar El Salvador. De regering verklaarde dat zij lid waren van gevaarlijke bendes als de Tren de Aragua en MS-13. Daarop rende de Amerikaanse Civil Liberties Union naar de rechter in Washington. Deze bepaalde dat de vliegtuigen aan de grond moesten blijven of in de lucht moesten omkeren.

De regering trok zich daar niks van aan. El Salvador evenmin. Maar het Hooggerechtshof bepaalde dat in elk geval Albrego Garcia, die wel een strafblad had, maar geen lid van een criminele bende bleek, teruggebracht moest worden. Dat gebeurde ook – en Donald Trump verklaarde doodleuk dat hij nooit van plan was geweest de rechten van illegalen aan te tasten.

Het boek *Regime Change* staat vol met personen en instanties die met een stresstest te maken kregen. Het is de dagelijkse praktijk van Trump-2. Onlangs lazen we in de krant hoe Marco Rubio het Internationaal Strafhof onder vuur nam.

Economische wapenstilstand

Een laatste voorbeeld zijn de invoerheffingen. Die tarieven leveren in economische zin alleen maar schade op, ook in de VS zelf. Trump hanteert ze dan ook vooral als strafmaatregelen om rivaliserende staten in het gareel te dwingen.

De EU en het Verenigd Koninkrijk kozen eieren voor hun geld. Maar kameraad Xi

Jinping durfde de confrontatie met Trump wel aan. Die had zich niet gerealiseerd dat China over grondstoffen, technologieën en producten (denk aan TikTok) beschikt waarvan de VS afhankelijk zijn. Omgekeerd worden in China nog altijd Tesla's in elkaar gezet. En zo kwam het tot een economische wapenstilstand tussen beide grootmachten.

De belangrijkste stresstest ontbreekt in *Regime Change*. Die betreft de oppositie in het Congres, de Democratische Partij. Die had zich gecompromitteerd door jarenlang de aftakeling van Joe Biden onder de pet te houden. Vervolgens brak een burgeroorlog binnen de partij uit waarin de verschillende generaties, facties en hun aanvoerders elkaar naar het leven staan.

De Gaza-kwestie is daarbij olie op het vuur. De luidruchtige 'genocide'-roepers en de kapitaalkrachtige Israëllobby grijpen zelfs de nominaties voor de Senaat aan om hun eigen Midden-Oostenoorlog uit te vechten.

Geen geloofwaardige tegenkandidaat

Terwijl Vance en Rubio zich warmlopen voor de presidentsverkiezingen van 2028, is een geloofwaardige Democratische tegenkandidaat in geen velden of wegen te bekennen. Ook de tussentijdse verkiezingen in het najaar, die traditioneel worden gewonnen door de oppositie, zullen de regering niet uit koers weten te brengen. Zo blijft Trump in de aanval en de rest van de wereld in de verdediging.

Een van de weinige instellingen die vol zelfvertrouwen oppositie blijft voeren is *The New York Times* van Haberman en Swan zelf. Terwijl *The Washington Post* door eigenaar Jeff Bezos journalistiek onschadelijk werd gemaakt en *ABC* en *CNN* zich moesten verweren tegen een juridisch spervuur vanuit het Witte Huis, heeft de *Times* juist geprofiteerd van de opkomst van Trump.

Met vier miljoen abonnees en tweeduizend redacteurs dwingt de krant zelfs bij Donald Trump enig ontzag af. Al kan hij het bloed van met name Maggie Haberman wel drinken. Het vorige boek dat zij over Trump schreef was een biografie, getiteld *Confidence Man*. Dat betekent vrij vertaald *De Zwendelaar*. Ook dat boek beveel ik u van harte aan.

Maggie Haberman en Jonathan Swan: ***Regime Change***.

[Het tweede presidentschap van Donald Trump van binnenuit.](#) Omniboek,

512 pagina's, € 27,99.

Wynia's Week verschijnt 156 keer per jaar en wordt **volledig mogelijk gemaakt** door de donateurs. Doet u mee? [Doneren kan zo.](#) **Hartelijk dank!**